

Kriterier for evaluering av ph.d.-avhandling: veiledende sjekkliste

Selv om det finnes ulike tilnærminger til å evaluere en ph.d.-avhandling, er det her foreslått noen grunnleggende kriterier som kan være sentrale for kommisjonen å ha med i en evalueringsrunde. Denne sjekklisten er først og fremst veiledende og illustrerende. Kriteriene i denne listen er på ingen måte absolutte krav, men ment som hjelp for kommisjonsarbeidet.

1. PRESENTASJON, SPRÅK OG KLARHET

- Språket er lett å forstå og faglig adekvat
- Teksten har en tydelig rød tråd og en helhet
- Teksten er «brukervennlig», leseren er i stand til å «finne sin vei» i avhandlingen
- Stilen er klar og konsis uten unødvendige dupliseringer eller repetisjoner
- Avhandlingen fremstilles som en argument-drevet fremstilling
- Bibliografi og / eller referanselisten er fullstendig og nøyaktig

2. STRUKTUR OG KOHERENS

- De ulike delene (kapitlene) av avhandlingen henger sammen på en logisk og rasjonell måte (koherent design)
- I tilfelle artikkel-basert avhandling danner artiklene grunnlag for et helhetlig arbeid. Kappen viser tydelig hvordan arbeidet er tenkt som en helhetlig studie

3. KRITISK GJENNOMGANG AV RELEVANT LITTERATUR OG FORSKNING

- Kandidatene viser inngående kjennskap til originale kilder og en grundig kjennskap til feltet
- Det bør ikke være unødig avhengighet av sekundærkilder
- Litteraturgjennomgangen og forskningsgjennomgangen («state of the art») inneholder en kritisk og analytisk tilnærming og bør ikke inneholde digresjoner

4. FORMULERING AV PROBLEMSTILLING (INKL. BEGREPSAVKLARINGER)

- Litteraturgjennomgangen skal ha avdekket noen spørsmål eller problemer som krever ytterligere forskning, noe som naturligvis fører til formulering av en konkret problemstilling. Mao. «problemet som er identifisert er verdt å studere»
- Valg av problemstilling er redegjort for på en klar og konsis måte
- Problemstillingen utdypes gjennom formulering av konkrete og mer spesifikke forskningsspørsmål som ph.d.-prosjektet er utformet/strukturert for å besvare

5. ORIGINALITET OG BIDRAG TIL NY KUNNSKAP

- En avhandling bør i kvantitet og kvalitet som standard tilsvare minst tre artikler i et fullt referee tidsskrift, + kappen på +/- 100 sider
- Alternativt bør avhandlingen være betydelig nok til å kunne danne grunnlag for en monografi som møter kravene til et etablert forlag
- Kandidaten klargjør hvordan avhandlingen bidrar til å etablere nye kunnskap
- Kandidaten reflekterer eksplisitt over avhandlingens originalitet og kreativitet. Originalitet og kreativitet kan f.eks. illustreres ved at kandidaten foreslår en ny teoretisk eller metodisk vinkling på et tema, ved å skape nye paradigmer som bringer sammen hittil urelaterte problemstillinger, tema eller felt, osv.
- Forskingen og avhandlingen skal være kandidatens eget arbeid. Graden av uavhengighet kan variere i henhold til forskningsfelt, i noen tilfeller jobber studentene i et større team som bl.a. innebærer medforfatterskap

- Totalt sett viser kandidaten et forventet nivå av selvstendig arbeid

6. BRUK AV TEORIER OG BEGREPSAVKLARING

- Kandidaten begrunner sitt/sine teorivalg
- Valg og definisjon av teorier og begreper, inkl. avgrensninger/utelatelser av potensielt aktuelle teorier og begreper, presenteres som et resultat av en bevisst og reflektert forskningsprosess
- Fordelene og ulempene med de valgte av teorier og begreper er forklart/presentert/diskutert
- En tydelig kobling mellom teori, metode og de analytiske verktøyene brukt i avhandlingen er etablert

7. BRUK AV METODER OG FORSKNINGSETISKE VURDERINGER

- Kandidaten begrunner sitt/sine metodevalg
- Valg av metoder presenteres som et resultat av en bevisst og reflektert forskningsprosess
- Fordelene og ulempene med metodevalget er forklart/presentert/diskutert
- En tydelig kobling mellom metodevalget og de analytiske verktøyene brukt i avhandlingen er etablert
- Kandidaten har tatt hensyn til forskningsetiske retningslinjer (NESH) og avklart nødvendige forskningsetiske forhold på forhånd (evt. innmelding til NSD, REK).

8. ANALYSE AV DATA

- Valg av de analytiske verktøyene er tilstrekkelig begrunnet
- De analytiske verktøyene er tilstrekkelige for «å løse» oppgaven og for å besvare forskningsspørsmål
- Eventuelle problemer som oppstår gjennom analysen anerkjennes, presenteres og diskuteres i avhandlingen
- Analysene er tydelig knyttet til forskningsspørsmål
- Kandidaten begrunner tydelig hvorfor hver analyse ble utført, hvordan analysen ble gjort, og hva analysen forteller oss om dataene

9. DISKUSJON AV RESULTATER

- Oppsummering av diskusjon, hva er oppnådd i prosjektet?
- Relevans av dette prosjektet for forskningsfeltet
- Hovedfunnene tolkes og relateres til teori/praksis
- Refleksjon over forskningsprosessen som helhet
- Refleksjon over prosjektets egne begrensninger (eks. hva som kunne ha blitt gjort annerledes, identifisere utfordringer som kunne trenge ytterligere avklaring, mm.)
- Refleksjon over andre fremtidige prosjekter i kjølvannet av avhandlingen